

Doel

- Leren herkennen van de 1^e, 2^e en 3^e persoon enkelvoud.

VOORBEREIDING

Schrijf op het bord:

1 ^e persoon enkelvoud	2 ^e persoon enkelvoud	3 ^e persoon enkelvoud
ik	je/jij u	hij zij het

OPFRISSEN

Langermaakwoord (engerd, lopend)

De kinderen bedenken in tweetallen langermaakwoorden als *de engerd* en *lopend*. Bespreek met de hele groep de woorden die bedacht zijn. Het ene kind noemt het woord. Het andere kind noemt de bijbehorende categorie(ën) en de regel(s).

Categorieën

Zeg de categorie. Een kind noemt de regel; een ander kind noemt een voorbeeldwoord.

- Kilowoord (*station*). – Lollywoord.
- Komma-s-meervoud. – Koppelteken.
- Tremawoord. – Militairwoord.

Kijk voor de regels op de regelkaart in de handleiding.

Klankgroepenwoord

Oefen onderstaande woorden. Een kind verwoordt de stappen. Schrijf tegelijkertijd met het verwoorden mee op het digibord. De kinderen schrijven mee in hun schrift.

Ze noemen ook de andere categorie(ën) in het woord.

- *de calorieën*. (Colawoord. Klankgroep **caa**. Laatste klank **aa**. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de aa weg. Klankgroep **loo**. Laatste klank **oo**. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de oo weg. Trema meervoud.)
- *de braveriken*. (Klankgroep **braa**. Laatste klank **aa**. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de aa weg.)

Oefen eventueel nog met extra woorden van de woordenlijst.

Werkwoorden

Zeg de volgende zinnen en een kind noemt in welke tijd ze staan. Een ander kind noemt steeds het werkwoord waaraan je kunt zien in welke tijd de zin staat.

- *Myra houdt van spaghetti*. (tegenwoordige tijd – houdt)
- *Sofina sprintte naar buiten*. (verleden tijd – sprintte)
- *Daar kwam een luchtballon aangezweefd!* (voltooid tijd – kwam aangezweefd)

Kijk voor de werkwoordregels op de regelkaart werkwoorden.

INSTRUCTIE

Vertel de kinderen dat ze vandaag nieuwe begrippen leren: de 1^e, 2^e en 3^e persoon enkelvoud.

Vraag een kind om tegenover u te komen staan.

De 1^e persoon enkelvoud staat voor de persoon die praat: *ik*. (Ondersteun met een gebaar en wijs naar uzelf.)

De 2^e persoon enkelvoud staat voor de persoon tegen wie je praat: *jij* of *u*. (Ondersteun met een gebaar en wijs naar het kind tegenover u.)

De 3^e persoon enkelvoud staat voor iemand of iets anders: *hij*, *zij*, *het*. (Ondersteun met een gebaar en wijs naar een jongen, een meisje en/of een ding in de klas.)

Lees voor:

Ik zal iets vertellen.

Luister je goed en luistert u ook?

Hij kwam op tijd. Zij was blij. Het werd licht.

In de eerste regel staat het onderwerp ik. Dit is de persoon die praat, de 1^e persoon enkelvoud.

In de tweede regel staan de onderwerpen je en u. Dit zijn de personen tegen wie ik praat, de 2^e persoon enkelvoud.

In de derde regel staan de onderwerpen hij, zij en het. Het is steeds iemand of iets anders, de 3^e persoon enkelvoud.

De kinderen bedenken om de beurt een zin met een onderwerp in de 1^e, 2^e en 3^e persoon enkelvoud. Bij elke zin noemen ze of het de 1e, 2e of 3e persoon enkelvoud is.

OEFENDICTEE

Wijs op de categoriekaart. De kinderen gebruiken hun staalboek.

Denk aan de categorie en aan de regel. Schrijf dan het woord op en schrijf het nummer van de categorie erboven. Zet een sterretje voor een samenstelling.

Zeg elk woord één maal. De kinderen zeggen het na en schrijven het op.

de lemmeten, de saté, de courgettes.

Zeg elke zin één maal: 1 *Snijdt je broer het vlees?*

2 *We hebben drie heerlijke snacks geproefd, omdat we er nieuwsgierig naar waren.*

3 *Hoera! Ik proostte met champagne op haar verjaardag in het Mexicaanse restaurant.*

De kinderen zeggen elke zin in koor na en schrijven de zin in één keer op. Ze schrijven bij **heerlijke**, **nieuwsgierig**, **nepchampagne** en **Mexicaanse** het nummer van de categorie erboven. Ze schrijven ook de leestekens op.

Materiaal leerkracht

- Categoriekaart
- Regelkaart
- Regelkaart werkwoorden
- Werkwoordschema
- Woordenlijst

NABESPREKING

De kinderen kijken hun dictee na met een kleurpotlood. Schrijf de woorden en de zin op het digibord. Vraag de kinderen om de beurt: *Hoe heb je nagedacht?* Een kind noemt de categorie(ën) en de regel(s).

Woorden:

- **de le¹⁰mmeten.** Klankgroep **le**. Laatste klank **e**. Korte klank. En dan schrijf ik de **m** dubbel. Woord met onbeklemtoond meervoud.
- **de sa¹⁰te²³.** Klankgroepenwoord van de a-lijst. Klankgroep **saa**. Laatste klank **aa**. Lange klank. En dan neem ik een stukje van de aa weg. Caféwoord. Met een streepje op de é.
- **de c¹⁸ou²⁵rg²⁶e¹⁰ttes.** Colawoord. Ik hoor de /k/, maar ik schrijf de c. Routewoord. Ik hoor /oe/, maar ik schrijf ou. Garagewoord. Ik hoor /zj/, maar ik schrijf g. Klankgroep **ge**. Laatste klank **e**. Korte klank. En dan schrijf ik de **t** dubbel.

Zin 1: Snijdt je broer het vlees?

- **Snijdt.** Persoonsvorm in de tegenwoordige tijd altijd **stam+t**, behalve bij ik en als jij erachter staat en bij de gebiedende wijs. Je is bezittelijk voornaamwoord, dus **stam+t**.

Zin 2: We hebben drie heer⁵lijk¹²e snacks geproefd, omdat we er nieuw⁷sgie¹⁰rig¹² naar waren.

- **heer⁵lijk¹²e.** Eer-woord. Ik schrijf ee. Achtervoegsel -lijk. Ik hoor /luk/, maar ik schrijf **lijk** en dan de e.
- **nieuw⁷sgie¹⁰rig¹².** Samenstelling. 1^e woord: nieuws. Eeuw-ieuw-woord. Ik denk aan de u. 2^e woord: gierig. Klankgroep **gie**. Laatste klank **ie**. Tweetekenklank. En dan schrijf ik het woord zoals ik het hoor. Achtervoegsel -ig. Ik hoor /ug/, maar ik schrijf **ig**.

Zin 3: Hoera! Ik proostte met champagne op haar verjaardag in het Mex²⁰i¹³c¹⁸aanse restaurant.

- **champagne.** Leenwoord.
- **Mex²⁰i¹³c¹⁸aanse.** Taxiwoord. Ik hoor /ks/, maar ik schrijf de x. Kilowoord. Ik hoor de /ie/, maar ik schrijf de i. Colawoord. Ik hoor de /k/, maar ik schrijf de c.

Woordsoorten:

Welke woordsoort is *snacks*? (zelfstandig naamwoord)
 Noem de *bijvoeglijke naamwoorden*. (2 heerlijke, 3 Mexicaanse)
 Noem het *telwoord*. (2 drie)
 Noem het *voegwoord*. (2 omdat)
 Welke woordsoort is *haar* (3)? (bezittelijk voornaamwoord)

Observeer de kinderen. Met welke categorie(ën) hebben ze nog problemen? Kom daar de volgende dag bij het oprispen en/of tijdens het zelfstandig werken op terug.

Materiaal kinderen

- Staalboek
- Kleurpotlood

BLOK 4 WEEK 2 LES 1 | 1^e, 2^e EN 3^e PERSOON ENKELVOUD

* OPDRACHT 1 Schrijf de **werkwoorden** in de goede rij.

	1 ^e persoon	2 ^e persoon	3 ^e persoon
Ik luister naar mijn oma.	Ik luister		
Zij vertelt over de oorlog.			Zij vertelt .
Ik had altijd trek, zegt oma.	Ik had		
Je at toen zelfs bloembollen.		Je at	
U was vast vaak verdrietig.		U was	
Zij kijkt glimlachend naar mij.			Zij kijkt .
Jij bent een lieve meid, zegt ze.		Jij bent	

* OPDRACHT 2 Maak de rijen af.

enkelvoud	meervoud	
de kievit	de kieviten	het kievitje
de advertentie	de advertenties	het advertentietje
de fee	de feeën	het feetje
de koala	de koala's	het koalaatje
de havik	de haviken	het havikje
de drie	de drieën	het drietje

* OPDRACHT 3 Schrijf het woord op. Omcirkel de goede categorieën.

het ☐ tropische klimaat	het ☒ subtropische klimaat	
het ☐ rupte einde	het ☒ abrupte einde	
de ☐ tieve vulkaan	de ☒ actieve vulkaan	
de grootste idee ☐	de grootste ideeën	
de dodelijke bacter ☐	de dodelijke bacteriën	
de woeste zee ☐	de woeste zeeën	

* OPDRACHT 4 Vul een **taxiwoord** of **leenwoord** in. Bedenk daarna een antwoord op de vraag. Schrijf het in een zin op.

Wat zit er in je **lunchbox**...? *eigen antwoord* _____
 Waarbij eet jij **mayonaise**...? _____
 Wat eet jij het liefst op je **cracker**...? _____
 Waar gebruik jij die **mixer**... voor? _____

GA VERDER MET DE WERKWOORDEN OP BLADZIJDE 81.

56

ZELFSTANDIG WERKEN

De kinderen maken tijdens hun dag- of weektaak de oefeningen van deze week in het werkboek.

TIP

Spreek het woord **nieuwsgierig** duidelijk uit als een samenstelling van **nieuws** en **gierig**.

Wanneer de spelling van het werkwoord in zin 2 en/of zin 3 nog niet goed gaat, dan kunt u deze ook nabespreken met de werkwoordregels.